

dubbelinterview.

Ivan Leko (40) en Dario Gjergja (43), de Kroaten achter

‘Ik ben
meer
een
vulkaan
dan hij’

Niet zeker of ze hun kunstje in 2019 overdoen, maar de trainers van het jaar waren alvast Ivan Leko (kampioen met Club Brugge) en Dario Gjergja (voor de zevende keer kampioen met BC Oostende). Wij brachten ze in primeur samen voor een gesprek over cultuur, coachen, en operatie Schone Handen. ‘Zeg dat ik een slechte trainer ben, maar raak niet aan mij als mens.’

HANS VANDEWEGHE

de Belgische kampioenen voetbal en basketbal

► Leko (l.) en Gjergja: 'Het scheidsrechtersprobleem is groter in het basketbal dan in het voetbal.'

© DAVY COGHE

Een uur rijden in Kroatië of twintig Belgische kilometers over de E40 en de A10 volstaat voor een kloof tussen twee landgenoten: twee verschillend gepercipieerde types – de ene een gentleman, de ander een beest – in twee verschillende sporten – het simpele voetbal tegenover het complexe basketbal.

Dario Gjergja: "Wij zijn druk met onze clubs, we komen niet bij elkaar over de vloer, maar ik ben al eens een training van Ivan gaan bekijken. Tomislav Rogic (keepertrainer bij Club Brugge, HV) ken ik beter. Hij komt uit Zadar, net als ik."

Ivan Leko: "Ik kom uit Split, beiden hebben we dus het Dalmatische temperament. Of dat verschil van Zagreb? Jawel."

Gjergja: "Zagreb is like (trekt een saai gezicht), we are more emotional."

De voertaal voor dit gesprek is Engels, maar Ivan Leko, u spreekt behoorlijk Nederlands.

Ivan Leko: "Hoewel, na elk interview in het Nederlands vragen mijn dochters om Engels te praten. Ze lachen om mijn accent. In 2009 volgde ik lessen Nederlands. Mijn accent is uiteraard nog niet verdwenen, maar mensen appreciëren het dat je het probeert. Ik spreek het niet goed en als ik emotioneel word, nog minder."

Dario Gjergja: "Wat dat betreft, schiet ik schromelijk tekort. Nederlands is moeilijk. Ik versta veel, maar spreken is een ander verhaal. Ik ben ook in België begonnen bij Charleroi en de taal van het basketbal blijft toch vooral Engels. Ik heb ook les gehad. In het begin hou je je gedachten er wel bij, maar toen ik zat te denken aan hoe moest worden verdedigd op een *pick and roll* en niet langer aan de vervoeging van het werkwoord 'hebben', zag ik het hopeloze ervan in."

Waarom bent u Belg geworden?

Gjergja: "Voor mij is dit mijn land, al zal ik mijn roots natuurlijk nooit verloochenen. Alles wat ik heb bereikt, heb ik te danken aan België. In Kroatië zou ik als 33 jaar jonge coach nooit dezelfde kansen hebben gekregen als toen bij Charleroi in de club van Eric Somme."

Leko: "Die dubbele nationaliteit heb ik van 2008. Ik blijf een Kroaat, die in zijn tweede land woont. Als we zeggen 'we gaan naar huis', dan is dat Split."

Gjergja: "Home is voor mij Oostende. Mijn dochter – heb je gezien dat ze mee is gekomen met mij? – zei van de zomer in Zadar: 'Ik wil naar huis.' Ik wist niet goed wat ze bedoelde: Zagreb waar we ook een appartement hebben, of Oostende? Geen twijfel: het was Oostende."

Leko: "De kinderen zullen in België blijven. Wat we later zullen doen, is echt de vraag. Ik wil na het voetbal wel eens vissen aan de Dalmatische kust, in de warmte, met een glas wijn nadien. Maar de kinderen zullen hier blijven en straks ook de kleinkinderen. Dat wordt lastig."

Gjergja: "Het wordt kiezen tussen vissen en opa spelen."

Uw dochter is inderdaad meegekomen, heeft dat een reden?

Gjergja: "Natuurlijk. Anders zou ze thuis voor de computer zitten. Kinderen hebben structuur nodig, zo niet worden ze lui. Het probleem is de opvoeding en wat ze op televisie te zien krijgen: *Temptation Island...*" (blaast)

Jullie spelers zijn maar enkele jaren ouder dan jullie kinderen. Kunnen jullie die bereiken met een verhaal over structuur?

Leko: "De meeste wel. Ik zeg wat ik voel en de spelers weten dat ik het meen."

Gjergja: "Echte topspelers vragen om coaching. Ze hebben graag trainers die het zelf hebben meegemaakt, zoals Ivan. →

BIO

Dario Gjergja

- ◆ geboren op 21 augustus 1975 in Zadar (toen Joegoslavië, nu Kroatië)
- ◆ basketbalcoach, begon zijn carrière in 2001 bij Zagreb
- ◆ werd in 2008 assistent-coach bij Charleroi, werkte nadien twee seizoenen als trainer bij Luik
- ◆ sinds 2011 coach van Oostende, waarmee hij zeven jaar op rij de titel veroverde, werd ook driemaal Coach van het Jaar
- ◆ was op het EK 2015 assistent-coach van Kroatië
- ◆ sinds vorig jaar ook coach van de Belgian Lions, het nationale team
- ◆ verwierf de Belgische nationaliteit

‘In ex-Joegoslavië is sport een middel om te slagen. In rijkere landen als België hebben jongeren het makkelijker’

DARIO GJERGJA

“Ik heb zelf nooit op hoog niveau gespeeld, dat compenseer ik door minder met het hoofd, maar op gevoel te coachen. Een speler die niet werkt, zal bij mij nooit slagen. Hard werken blijft de basis.”

Leko: “De jongeren van vandaag denken daar wel eens anders over. Hoewel, ik heb meer succes met jonge gasten dan met gevestigde waarden. Die willen hun limieten niet meer vinden. Jonge gasten wel, die spelen zonder complexen, willen succes. Oké, de dag dat ze mij Luka Modric of Lionel Messi geven, geen probleem hoor, laat maar komen.”

Hoe komt het dat Kroatië met zijn vier miljoen inwoners op wereldvlak zo uitblinkt in balsporten: voetbal, basketbal, volleybal maar ook waterpolo tot en met handbal?

Leko: “Misschien zijn we te lui om iets zonder bal te doen?” (lacht)

Gjergja: “Dat zit in onze cultuur.”

Leko: “Geef liefde aan de bal, want die bal geeft je alles. Hoe liever jij de bal ziet, des te meer je ervan terug zult krijgen.”

Ik was kort na de oorlog (1991-’95) bij basketbalclub Cibona Zagreb op bezoek en daar trainde de jeugd ’s ochtends vóór school en ’s namiddags na school.

Gjergja: “That is the system. Zo werkt het, zo ontwikkel je talent, maar die moeten het ook willen. In ex-Joegoslavië, waar nog veel armoede heerst, is sport een middel om te slagen. In rijkere landen zoals België hebben jongeren het veel makkelijker.”

Leko: “In Kroatië wordt nog op straat gespeeld. Zoveel je wil. Die gasten leren op jonge leeftijd hoe ze moeten overleven, hoe ze moeten winnen.”

Gjergja: “Wij hebben allemaal gesport op straat. Je moest goed zijn op straat om een kans te krijgen bij een club.”

Leko: “Daarbij kwam in ons land nog de oorlog. Neem bijvoorbeeld Luka Modric (winnaar van de Gouden Bal, HV); hij groeide op in de oorlog. Dat kun je vergelijken met Braziliaanse spelers die opgroeien in de favela's. Die wil om te winnen is veel groter.”

Kevin De Bruyne en Eden Hazard kwamen anders niks tekort en zijn er ook geraakt.

Leko: “Dat zijn uitzonderingen. Je zult meer topspelers vinden met een moeilijke thuissituatie.”

Gjergja: “Zij zaten al jong op internaten bij hun clubs: daar kregen ze structuur in hun leven en ze moesten vechten tegen concurrenten.”

Jullie coachingstijl verschilt: Ivan lijkt rustiger.

Gjergja: “Ik ben iets meer een vulkaan dan Ivan, maar voor de rest is onze stijl behoorlijk vergelijkbaar. Ivan is ook emotioneel en net als ik vindt hij dat spelers zich ten volle moeten geven.”

Leko: “De sporten verschillen ook. Ik zou ook graag time-outs krijgen in het voetbal. De enige time-out die wij hebben, is de rust. Als je daar zou bij zijn, dan zou je ook schrikken. In basketbal gebeuren de time-outs onder het oog van de camera en is er een microfoon in de buurt.”

Gjergja: “Er zit een showgehalte aan wat ik doe. Het is spelen met emoties. Tegen Bologna stonden we op 77-76 met nog 21 seconden te gaan. Time-out van hen. Ik zei tegen mijn jongens: we maken meteen een fout, zodat wij na hun vrijworpen weer aan zet zijn voor een laatste aanval. Ik zag dat ze er geen zin in hadden. Logisch ook, maar ik wilde hen meekrijgen in mijn echte bedoeling. ‘Let's go fuckers’, zei ik plots, we will defend this. Ze sprongen meteen recht als leeuwen. We hebben de fout niet gemaakt en onze voorsprong verdedigd. Met succes.”

Wat kunnen voetbaltrainers leren uit het basketbal? Verdedigen op standaardsituaties alvast.

Leko: “Daar zit wat in, zeker wat het uitblokken betreft, maar het veld is te groot om het met basketbaltactiek te redden. Basketbal heeft misschien vijftientig tactische plays, wij in het voetbal drie en dat is soms al te veel. Handbal heeft meer gelijkenissen, ook zij werken met linies.”

Is België een eindstation voor jullie? Maar heel weinig coaches stromen door vanuit dit land.

Leko: “Het is niet verboden te dromen. In het basketbal zal de top de NBA zijn, in het voetbal een Europese topcompetitie. Wie weet.”

Gjergja: “Je kunt niet van de lagere school meteen naar de universiteit. Ik ben vooral realistisch en ik wil geen stappen overslaan. België heeft ook het voordeel van de zekerheid. Griekenland zou misschien kunnen, maar ben ik dan zeker van een correcte behandeling? Ik denk ook aan mijn gezin dat hier heel gelukkig is. Zolang we met BC Oostende op papier grotere ploegen kloppen, zie ik hier mogelijkheden.”

Voetbal is een spel van geluk, basketbal is dat veel minder.

Leko: “Dat klopt. Door de weinige goals kun je in voetbal makkelijker verrassen. Eén wedstrijd winnen of verliezen door geluk, dat kan, maar op langere termijn zal er wel een verschil zijn tussen ploegen die gewoon hun ding doen en de ploegen die er echt voor gaan. Geluk kun je afdwingen.”

BIO

Ivan Leko

- ◆ geboren op 7 februari 1978, in Split (toen Joegoslavië, nu Kroatië)
- ◆ voetbalde bij Hajduk Split, Malaga, Club Brugge, Germinal Beerschot en Lokeren
- ◆ behaalde 13 caps voor Kroatië
- ◆ begon in 2014 aan een carrière als coach, eerst bij OHL en STVV
- ◆ volgde in juni 2017 Preud'homme op als coach van Club Brugge, werd dat seizoen kampioen (2017-'18) en verkozen tot Trainer van het Jaar (2018)
- ◆ verwierf de Belgische nationaliteit
- ◆ werd op 10 oktober meegenomen voor verhoor bij Operatie Propere Handen

‘Voor de ogen van je kinderen weggevoerd worden door de politie... Dat heeft mij veranderd, maar de Leko van nu is sterker’

IVAN LEKO

Gjergja: “BC Oostende en Club Brugge hebben niet altijd de beste spelers op papier: ze werden kampioen door de *quality of production*. Het geheel en hoe dat wordt gesmeed, de ploeg dus, dat is het belangrijkste. Wij hebben geen Messi die het voor ons oplost.”

Hebben wij een scheidsrechtersprobleem in België?

Gjergja: “Meer in het basketbal dan in het voetbal. Scheidsrechters in het voetbal zijn professionals, in het basketbal zijn het hobbyisten. Terwijl dat spel voor mij mijn job is. Basketbal is ook ingewikkelder. Het begint al bij de verschillende sets basketbalregels: de NCAA, de NBA, het Europese basketbal... Ik moet nieuwe Amerikaanse spelers uitleggen dat zij geen time-out mogen aanvragen, alleen ik mag dat. Of de loopfouten die hier worden gefloten maar in de VS worden geduld. In voetbal gelden dezelfde regels, overal ter wereld.”

Leko: “Iedereen maakt fouten. Ook een scheidsrechter. Maar over die fouten spreek ik niet. In één wedstrijd vorig jaar had ik mijn twijfels.”

Gjergja: “Juist, iedereen maakt fouten. Ook de ref, maar geef dat dan toe, in plaats van meteen te dreigen mij een technische fout te geven of mij uit de zaal te zetten.”

Leko heeft de reputatie van gentleman, maar tussen u en de refs, Gjergja, gaat het wel eens vaker mis. Zeven keer kampioen op rij en nog nooit coach van het jaar, heeft dat daarmee te maken?

Gjergja (*haalt schouders op*): “Weet ik niet. Is ook niet belangrijk. Ik denk en leef basketbal meer dan de helft van een dag. Een wedstrijd verliezen, geen probleem. Maar als een scheidsrechter met opzet niet fluit, is dat een ander verhaal. Mijn non-verbale reacties zijn blijkbaar het probleem. Scheidsrechters komen naar Oostende met een vooroordeel, dat is het probleem. (*bits*) Maar kom eens achter mijn bank zitten en oordeel niet over mij vanwaar jij ook zit in de zaal. Laatst hebben ze mij gevraagd om een workshop te geven: communicatie met de scheidsrechters. Vreemd toch, hè?”

Leko: “Heb ik de reputatie van gentleman? Kan zijn. Ik doe het er niet om. Ik ben wie ik ben.”

Respect is vaak het sleutelbegrip in sport, voor trainers en spelers. Ivan, voelt u een gebrek aan respect door die contractverlenging die uitblijft?

Leko: “Op die persconferentie zei ik gewoon dat ik het ‘raar’ vond. Niks meer en dan nog nadat ik dezelfde vraag drie keer had gekregen. Toen werd het ineens het grote verhaal. Dat is het niet. Bij een

grote club als Club Brugge moet je leren je ego aan de kant te zetten. Een groot ego kan een groot probleem zijn.”

Gjergja: “Media willen sensatie. Toen het scorebord uitviel tijdens een uitwedstrijd, kwamen ze mij vragen wat ik daarvan vond, zeker dat ik zou gaan afgeven op alles en nog wat. ‘Kan overal gebeuren’, zei ik. Ze bleven maar doorgaan: ja maar, je staat aan de leiding, ja maar, wat als je moet herspelen? ‘Hallo? Dat zou niet eerlijk zijn’, heb ik toen gezegd. We stonden veertien punten voor. Ik moet nadenken over wat ik zeg.”

Leko: “Journalisten zoeken naar het negatieve. Ik haalde even tien punten op dertig in de competitie en daar werd op doorgegaan. We hadden het ook kunnen hebben over de meerwaarde die op spelers is gecreëerd, over onze Champions League. Ik kijk naar het positieve.”

Dit gesprek was gepland voor half oktober, maar toen kon u niet omdat u werd opgepakt in het onderzoek naar malafide praktijken in het voetbal. U had op voorhand gezegd dat u niet kon en wilde uitweiden over wat er is gebeurd, maar we doen toch een poging.

Leko: “Het was een dramatisch moment in mijn leven. Ik zal het nooit vergeten: om zes uur uit je bed worden gehaald en voor de ogen van je kinderen weggevoerd worden door de politie. Dat heeft mij veranderd, maar ik heb het aanvaard. De Leko van nu is beter, sterker dan je van toen. Elke ervaring kun je gebruiken om beter te worden.”

Gjergja: “Je gezicht overal ter wereld in de krant zien, tot in de VS toe, dat komt wel aan. Ik heb het in het nieuws gezien en in de kranten, maar ik wist: dat komt wel goed met hem.”

Leko: “Ik blijf boos om wat ze mij hebben aangedaan. Onschuldig tot het tegendeel is bewezen, neen hoor. Omdat ik trainer was van Club Brugge, was ik bij voorbaat schuldig zonder enig bewijs. Niets. Nul.”

Sta ons toe de uitkomst van het onderzoek af te wachten voor we over schuld en onschuld oordelen. Dit is geen klein dossier.

Leko (*blik op oneindig*): “Oké, ik begrijp je. Maar ik word een voetnoot in dit dossier, let maar op. Ik ben en ik was volledig eerlijk. Op elke voorpagina ter wereld die over het Belgisch voetbalschandaal berichtte, stond maar één kop: die van mij.

“Iedereen die mij persoonlijk kent, gelooft mij. Ik vind het belangrijker dat mensen aan mij terugdenken als een goed persoon dan als een goede voetbalcoach. (*met trillende stem*) Zeg mij dat ik een slechte trainer ben, maar raak niet aan mij als mens.”